

گروه آموزشی مامایی و بهداشت باروری

شناسنامه درس Course Syllabus

عنوان درس: اپیدمیولوژی خانواده و جامعه شماره درس: ۵۱۸۵۲۶

نوع و تعداد واحد: نظری ۱/۵ واحد-عملی ۰,۵ واحد

دروس پیش نیاز: ندارد

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی ارشد مامایی - ترم ۳ نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۶-۱۴۰۵

زمان کلاس: سه شنبه ها ساعت ۸-۱۰ مکان کلاس: دانشکده پرستاری-مامایی کلاس ۲۴

مسئول درس: خانم دکتر سهیلا محمدی زمان حضور در دفتر کار: با هماهنگی

شماره تماس: ۰۳۱-۳۷۹۲۷۵۴۶

Email smohamadirizi@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: گروه محترم ژنتیک دانشکده پزشکی - خانم دکتر برومند - خانم دکتر محبوبه تائبی - خانم دکتر سهیلا محمدی

شرح درس:

با گذراندن این درس فراگیران ضمن دستیابی به اپیدمیولوژی بهداشت مادر و کودک و خانواده و الگوهای بیماری‌های عفونی، مهارت‌های لازم را در زمینه اصول بیماریابی ژنتیکی، مشاوره بیماران به صورت علمی و عملی کسب خواهند نمود.

اهداف کلی:

دانشجو در پایان این درس قادر خواهد بود با کسب دانش و مهارت لازم در زمینه اپیدمیولوژی خانواده و جامعه، الگوهای اپیدمیولوژیک بیماری‌های عفونی، مسائل بهداشتی مادر و کودک و بیماری‌های ژنتیکی، عوامل مؤثر بر سلامت و بیماری را در سطح فرد، خانواده و جامعه شناسایی و تحلیل نماید؛ با نگرش مسئولانه، اخلاقی و حرفه‌ای نسبت به سلامت خانواده و جامعه، اصول پیشگیری، بیماریابی و غربالگری را به کار گیرد؛ با برقراری ارتباط مؤثر و بین فردی با زنان، والدین، خانواده‌ها و اعضای تیم سلامت، آموزش و مشاوره لازم به‌ویژه در زمینه مسائل ژنتیکی و خطرات بارداری‌های بعدی را ارائه نماید؛ و با استفاده از شواهد علمی و یافته‌های بالینی و آزمایشگاهی، در برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی برنامه‌های ارتقای سلامت و پیشگیری از بیماری‌ها مشارکت کرده و با ایفای نقش مناسب در رهبری و مدیریت خدمات سلامت، در ارائه خدمات مامایی و ارتقای سلامت خانواده و جامعه نقش مؤثر داشته باشد.

اهداف اختصاصی: (در سه حیطه دانشی، نگرشی، مهارتی با لحاظ پنج صلاحیت بالینی اصلی):

۱. دانشجو در پایان درس قادر خواهد بود مفاهیم، تعاریف و اصطلاحات پایه مرتبط با خانواده، اپیدمیولوژی اجتماعی و ژنتیک را تعریف و بیان کند؛ اصول و مبانی ژنتیک، ژنتیک جمعیت، ازدواج‌های فامیلی، غربالگری

و تشخیص پیش از تولد را توضیح دهد؛ برای مفاهیم و عوامل مؤثر بر سلامت مثال بزند؛ و نقش عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و ژنتیکی را در سلامت مادر، جنین و خانواده توضیح و تفسیر کند.

۲. دانشجو در پایان درس اهمیت نقش خانواده، عوامل اجتماعی و ژنتیکی را در حفظ و ارتقای سلامت بیان کرده و در مواجهه با مسائل خانوادگی و ژنتیکی، نسبت به محرمانگی اطلاعات، احترام به استقلال فرد و خانواده، تصمیم‌گیری آگاهانه و رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای نگرش مسئولانه نشان دهد.

۳. دانشجو در پایان درس قادر خواهد بود با استفاده از دانش کسب‌شده، سابقه خانوادگی و عوامل خطر فردی، خانوادگی و اجتماعی را جمع‌آوری و شناسایی کند؛ یک مورد یا سناریوی بالینی را تحلیل کند؛ افراد نیازمند غربالگری یا ارجاع ژنتیکی را شناسایی کند؛ یافته‌های ساده اپیدمیولوژیک و ژنتیکی را تفسیر کند؛ و اطلاعات و آموزش مناسب را به فرد و خانواده ارائه داده و در صورت نیاز برای دریافت خدمات تخصصی ارجاع دهد.

روش تدریس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

۴. سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
۵. بحث در گروه‌های کوچک
۶. یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
۷. یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
۸. یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
۹. روش یادگیری مبتنی بر مورد (case based learning)
۱۰. کلاس درس وارونه
۱۱. نوشتار تاملی

وظایف فراگیران (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

۱. در جلسات حضوری/آنلاین با رعایت نظم کلاسی به موقع حضور داشته باشد.
۲. حضور فعال در کلاس‌های حضوری/آنلاین (مشارکت در پرسش و پاسخ‌ها)
۳. انجام فعالیت‌های یادگیری نظیر انجام تکلیف (حضوری/آفلاین)، شرکت در آزمون و شرکت در بحث‌های گروهی و پاسخدهی سوالات به منزله فعالیت کلاسی محسوب می‌شود.
۴. شرکت در آزمون‌های مجازی، آزمونک‌های کلاسی، میان ترم و پایان ترم الزامی است.

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و آنلاین):

- آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی (موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای) رعایت گردد.
 - بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.
- الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.
- ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:
یک جلسه غیبت غیرموجه	قابل بخشش
دو جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۱ نمره
سه جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۲ نمره
چهار جلسه غیبت غیرموجه	کسر ۴ نمره
- ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز (۴/۱۷) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبت‌ها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

- سیاست‌های مسئول درس در مورد تأخیر و هرگونه تخطی از آیین نامه انضباطی دانشجو در کلاس درس:
- دانشجویان موظف هستند در زمان مقرر در کلاس حضور یابند و در صورت تأخیر، منطبق با سیاست‌های انضباطی برخورد می‌شود.
- هرگونه رفتار نامناسب، صحبت‌های نامربوط، استفاده نادرست از وسایل الکترونیکی، یا ایجاد مزاحمت در کلاس ممنوع است.
- دانشجویان باید احترام متقابل با استاد و هم‌کلاسی‌ها را رعایت کنند.
- موارد تخطی از سیاست‌های انضباطی ممکن است منجر به تذکر کتبی، کاهش نمره، یا در موارد جدی‌تر، ارجاع به مراجع ذی‌ربط در دانشگاه شود.

نحوه ارزشیابی دانشجو و نمره دهی:

ردیف	فعالیت	نمره از ۲۰
۱	انجام تکالیف و فعالیت‌های یادگیری در زمان مقرر	۲
۲	مشارکت فعال در فعالیت‌های کلاسی و بحث‌های آموزشی	۲
۳	آزمون‌های کلاسی	۲
۴	فعالیت‌های فردی و گروهی، حل مسئله و مطالعه موردی	۲
۵	امتحان میان‌ترم	-
۶	امتحان پایان‌ترم	۱۲
جمع		۲۰

منابع اصلی:

*منابع اصلی درس

- اپیدمیولوژی، لئون گوردیس، آخرین چاپ
 اصول ژنتیک پزشکی در ازدواج، دکتر علی اکبر سروری
 بهداشت و مدیریت خانواده، زهرا بهنودی
 ژنتیک در عملیات بالینی، لی جنکینز
 ژنتیک در پزشکی، تامپسون، آخرین چاپ
 استفاده از منابع اینترنتی
 ۱- بهداشت و مدیریت خانواده، بهنودی، زهرا (آخرین چاپ)
 ۲- ژنتیک در پزشکی، تامپسون، مک‌اینز، ویلارد (آخرین چاپ)

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر: (کتاب، مجله، سامانه و...)

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس اپیدمیولوژی خانواده و جامعه		نیمسال اول		روز و ساعت برگزاری: سه شنبه ها ساعت ۸-۱۰ مکان برگزاری:		کد گروه:	
ردیف	تاریخ	عنوان جلسه	نوع جلسه	آمادگی لازم دانشجویان قبل از شروع کلاس / فعالیت یادگیری	مدرس		
۱	۱۴۰۵/۶/۳۱	تاریخچه و مبانی ژنتیک (تاریخچه و سیر تحولات ژنتیک؛ تعاریف و اصطلاحات مهم و رایج)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	گروه ژنتیک		
۲	۱۴۰۵/۷/۷	ژنتیک جمعیت و ازدواج‌های فامیلی (ژنتیک جمعیت؛ ازدواج‌های فامیلی؛ ارتباط خویشاوندی با بیماری‌های ژنتیکی؛ بررسی خطر ژنتیکی در خانواده)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	گروه ژنتیک		
۳	۱۴۰۵/۷/۱۴	مبانی مهندسی ژنتیک و ژنتیک مدرن (مبانی مهندسی ژنتیک؛ کاربردهای عملی ژنتیک مدرن در پزشکی و مامایی؛ فارماکوژنتیک)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	گروه ژنتیک		
۴	۱۴۰۵/۷/۲۱	مشاوره ژنتیک (صول و اهمیت مشاوره ژنتیک در جامعه؛ اصول کلی مشاوره ژنتیکی؛ ارتباط و ارائه اطلاعات ژنتیکی به افراد و خانواده‌ها، کاربردهای عملی ژنتیک در پزشکی و مامایی)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	گروه ژنتیک		
۵	۱۴۰۵/۷/۲۸	ژنتیک در مامایی؛ (شناخت عوامل ژنتیکی در مراقبت از زنان و خانواده؛ ارتباط ژنتیک با سلامت مادر و جنین)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	دکتر سهیلا محمدی		
۶	۱۴۰۵/۸/۵	غربالگری و تشخیص پیش از تولد (صول و اهمیت Screening بیماری‌های ژنتیکی؛ تشخیص قبل از تولد اختلالات و بیماری‌های مادرزادی؛ جایگاه آن در مراقبت مامایی)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	دکتر سهیلا محمدی		
۷	۱۴۰۵/۸/۱۲	بیماری‌های ژنتیکی قابل تشخیص پیش از تولد (مهم‌ترین بیماری‌های ژنتیکی قابل تشخیص قبل از تولد؛ اختلالات و بیماری‌های مادرزادی؛ شناسایی و پیگیری موارد مشکوک)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	دکتر سهیلا محمدی		
۸	۱۴۰۵/۸/۱۹	خانواده و سلامت افراد (چگونگی اثر عضویت در خانواده بر بهداشت و بقای افراد؛ نقش خانواده در سلامت و بیماری؛ تأثیر ویژگی‌های خانواده بر وضعیت بهداشتی افراد)	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	دکتر برومند		

دکتر پرومند	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین	اپیدمیولوژی اجتماعی و عوامل خطر فردی (اپیدمیولوژی اجتماعی؛ عوامل خطر آفرین اختصاصی فردی؛ ارتباط عوامل فردی و اجتماعی با وضعیت بهداشتی اشخاص)	۱۴۰۵/۸/۲۶	۹
دکتر پرومند	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین	ارتباطات اجتماعی و سلامت (ارتباطات اجتماعی، اقتصادی، رفتاری، اطلاعاتی و بیولوژیک بین اشخاص و گروه‌ها و آثار آنها بر وضعیت بهداشتی)	۱۴۰۵/۹/۳	۱۰
دکتر پرومند	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین	اندازه‌گیری و ارزیابی وضعیت بهداشتی (اندازه‌گیری و ارزیابی عینی و ذهنی وضعیت بهداشتی؛ شاخص‌ها و معیارهای ارزیابی سلامت افراد و خانواده)	۱۴۰۵/۹/۱۰	۱۱
دکتر پرومند	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین	تحلیل اپیدمیولوژیک مسائل خانواده (تجزیه و تحلیل آماری تحقیقات درباره اثر مسائل خانواده بر بهداشت؛ تفسیر یافته‌های پژوهشی مرتبط با خانواده و سلامت)	۱۴۰۵/۹/۱۷	۱۲
دکتر تاییبی	مطالعه کتاب و مقاله مرتبط؛ بحث کلاسی	حضور ☒ آنلاین ☐ آفلاین	کاربرد تلفیقی ژنتیک و اپیدمیولوژی خانواده در مامایی (تلفیق مباحث خانواده، اپیدمیولوژی اجتماعی و ژنتیک؛ تحلیل موارد بالینی؛ شناسایی عوامل خطر؛ تفسیر اطلاعات و تصمیم‌گیری بالینی)	۱۴۰۵/۹/۲۴	۱۳
گروه ژنتیک (۳روز)		عملی	مشاوره ژنتیک و روند تشخیص و درمان در آزمایشگاه و بالین		۱۴

<https://meet.mui.ac.ir/soheilamohamadi/>

لینک کلاس مجازی:

تاریخ امتحان میان ترم:

تاریخ امتحان پایان ترم (بر اساس تقویم آموزش)